

MEDEDELINGEN EN BEKENDMAKINGEN

FINANCIËLE STEUN VOOR WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

De stichting „De Drie Lichten” nodigt gegadigden uit vóór 1 mei hun aanvragen in te dienen bij de secretaris.

Steun kan worden verleend aan Nederlandse artsen, ten behoeve van wetenschappelijk werk op medisch gebied. Zulk een steun kan betreffen zowel het persoonlijk levensonderhoud, als ook de aan het werk als zodanig verbonden onkosten, eventueel het daaruit voortvloeiende salariëren van medewerkers. Kortom, het verlenen van steun kan in overweging worden genomen *indien enig belangrijk wetenschappelijk werk van geneeskundige strekking om geldelijke redenen ongedaan dreigt te blijven.*

De aanvragen dienen een nauwkeurige omschrijving te bevatten van de doelstelling en vergezeld te gaan van aanbevelingen.

Leiden, 16 maart 1956

S. E. DE JONGH

Boerhaavelaan 33

INGEZONDEN

(Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten)

EEN GEVAL VAN COCCIDIOIDOMYCOSIS

Naar aanleiding van het artikel van Dr. C. VAN STAVEREN¹ en eerder verschenen artikelen over histoplasmosis is het waarschijnlijk goed, nog eens de nadruk erop te leggen dat op grond van in Nederland en in de omringende landen verrichte onderzoeken het niet waarschijnlijk is dat autochtone gevallen van coccidioïdomycosis of histoplasmosis in ons land voorkomen. Dit geldt niet voor andere schimmelinfecties, zoals bv. cryptococcosis.

Literatuur: ¹C. VAN STAVEREN (1955) *Ned. T. Geneesk.* **100**, 706.

Groningen, 16 maart 1956

N. G. M. ORIE

ORALE DIABETES-BEHANDELING

Met recht wijst collega GERRITZEN¹ op de belangrijke theoretische en misschien ook praktische betekenis van de onderzoeken welke oorspronkelijk reeds sinds 1942 van Franse en later ook van Duitse zijde zijn gedaan over de hypoglykemische werking van bepaalde sulfonamiden. Niettegenstaande de wederom zeer gecompliceerd geworden inzichten over de aetiologie van diabetes mellitus, mogen wij toch wel aannemen dat pancreas en insuline hierin een zeer belangrijke, misschien centrale plaats blijven innemen. Er zijn tenslotte slechts weinig gevallen waarin insuline niet in staat is de diabetische stofwisselingsstoornis, hoe dan ook ontstaan, te verbeteren. Of het gebruikte sulfonamide insuline zal kunnen vervangen is op het ogenblik nog niet te zeggen. Wanneer de opvatting juist is, dat het nieuwe middel werkt, niet alleen door prikkeling der β -cellen van de eilandjes van Langerhans, maar voornamelijk door beschadiging van de α -cellen, volgt hieruit nog niet dat alleen de bloedsuikerverlagende werking van de insuline wordt versterkt, maar zouden toch deze preparaten zeer wel „hypoglycémiantes et antidiabétiques” (LOUBATIÈRES²) kunnen zijn. Dat het middel gecontra-indiceerd zou zijn bij acidose of infecties, schijnt mij niet zo maar aannemelijk. Wel zal men het in dergelijke gevallen voorlopig zeker niet zonder insuline kunnen stellen.

Literatuur: ¹F. GERRITZEN (1956) *Ned. T. Geneesk.* **100**, 500. ²A. LOUBATIÈRES (1955) *Presse méd.* **63**, 1701 en 1728.

Den Dolder, 20 februari 1956

R. J. HAMBURGER

Het nieuwe sulfonamide (Nadisan, Invenol) verlaagt bij een aantal suikerzieken het bloedsuikergehalte en vermindert als gevolg daarvan de glucosurie. Daaraan is geen twijfel. Zij, die de hyperglykemie als het cardinale symptoom van diabetes beschouwen, behoren dit middel dus als een werkelijk therapeuticum te begroeten. Het feit echter, dat het slechts in een aantal gevallen werkzaam is, en zeker niet bij alle suikerzieken insuline kan vervangen, doet twijfel ontstaan aan de juistheid van de algemeen aanvaarde opvatting, dat inderdaad de hyperglykemie het centrale symptoom van diabetes is.

Zoals ik vroeger uiteenzette¹ is het niet zeker of men diabetes mag gelijk stellen met

insuline-deficiëntie, aangezien het niet bekend is of men, door een experimentele insuline-deficiëntie te verwekken, het gehele klinische beeld van diabetes (met de late complicaties) kan te voorschijn roepen. Theoretisch is het nieuwe preparaat dus van belang, omdat het twijfel doet ontstaan aan de juistheid van de gangbare opvatting dat hyperglykemie het essentiële facet is van insuline-deficiëntie. Wij weten immers evenmin of insuline-deficiëntie de cardinale manifestatie is van diabetes!

Het is nog niet bekend of het middel ook de late complicaties van diabetes kan voorkomen, dus of het niet alleen „hypoglycémiant” doch werkelijk „anti-diabétique” is.

¹F. GERRITZEN (1955) *Ned. T. Geneesk.* **99**, 3674.

's-Gravenhage, 4 maart 1956

F. GERRITZEN

BERICHTEN

BUITENLAND

WERELDBERICHTEN. — EEN LEERGANG OVER ALCOHOLISME. De Wereldgezondheidsorganisatie heeft onder de titel *European Seminar on the prevention and treatment of alcoholism* de tekst van enige voordrachten verenigd, die van 28 maart tot 10 april 1954 te Noordwijk zijn gehouden en gepubliceerd in het *Quarterly Journal of Studies on Alcohol*. De sprekers waren Prof. Dr. A. QUERIDO (Amsterdam), H. J. KRAUWEEL, directeur van het consultatiebureau voor alcoholisme (Amsterdam) en Dr. B. MAROVIC, afdelingschef van het Centrale Instituut voor Hygiëne te Zagreb.

DUITSLAND. — VACCINATIE TEGEN POLIOMYELITIS. Na de betreurenswaardige incidenten in Amerika met onvoldoend geïnactiveerde poliomyelitis-vaccine is de toepassing van het produkt der Behringwerke verboden. Men verwacht, dat het in het begin van dit jaar wederom in de handel zal worden gebracht. Bij de bereiding van de nieuwe Duitse stof heeft men rekening gehouden met de Amerikaanse ervaringen en de controles verscherpt (*Klinische Wschr.*, 1956, bl. 224).

— TOENEMEND ALCOHOLMISBRUIK. De *Lancet* (3 maart 1956, bl. 311) ontleent aan het tweede nummer van het *International Journal on Alcohol and Alcoholism* een en ander over het alcoholmisbruik in de Bondsrepubliek, waar de „Branntwein” weer evenzeer in trek is als in de eerste jaren van het Nazi-regime. Een van de redenen is volgens een Duitse onderzoeker, dat de drinkgewoonten in de oorlogsjaren systematisch zijn aangewakkerd door de zendingen van gedestilleerde dranken naar het leger en door het misbruik in de Nazi-organisaties; een andere factor is Duitslands opzienbarend economisch herstel; maar bovenal ziet de alcoholbestrijder de „hasty, unquiet and ostentatious form of drinking as an expression of widespread inferiority feelings arising out of the social and political upheavals following the war”.

ENGELAND. — STRIJD TEGEN DE „SMOG”. Zoals ook in deze rubriek wel eens werd vermeld, bindt men in Engeland de strijd aan tegen de smook, die vooral in perioden van mist gevaar voor de gezondheid oplevert. Een der middelen is het wettelijk handhaven van „smokeless zones” in stedelijke woongebieden. Men smaakt thans de voldoening, dat tijdens de mistperiode in januari van dit jaar de luchtvervuiling in de smookvrije zone van Manchester slechts de helft bedroeg van die in het overige stadsgebied (*Brit. med. J.*, 18 febr. 1956, bl. 409).

FRANKRIJK. — OPVOEDERS VAN ONAANGEPASTE JEUGD. Van 5 tot 9 juli 1956 organiseert de internationale vereniging van opvoeders van onaangepaste jeugd haar derde internationale congres te Fontainebleau. De eerste twee congressen werden in 1952 te Amersfoort, in 1954 te Brussel gehouden. Inlichtingen verstrekken de heer HENRI JOUBREL, 66 Chaussée d'Anin, Parijs en mej. H. H. RIEDIJK, secretaresse der Nederlandse afdeling, Rozengracht 24II, Amsterdam, C. (*Geestelijke Volksgezondheid*, 1956, bl. 72).

NIEUW ZEELAND. — WETTELIJK BEPERKTE TOEPASSING VAN BEPAALDE ANTIBIOTICA. De regering heeft het gebruik van erythromycine beperkt, teneinde dit middel te reserveren voor besmettingen, die resistent zijn tegen alle andere antibiotica. De *Lancet* (3 maart 1956, bl. 311) overweegt de financiële schade, die dit besluit voor de fabrikanten zal betekenen en zint zelfs op bepalingen tot schadeloosstelling. „If certain antibiotics are to be „rested” by agreement, from time to time, arrangements will have to be devised for compensating the firms thus penalised in the public interest”.

NIGERIA. — LEPRA. Onlangs heeft de Koningin van Engeland ter gelegenheid van haar reis door Nigeria een bezoek gebracht aan een leprakolonie bij de Oji-rivier in Oost-Nigeria.